FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT CARL OTTO LENZ

fremsat den 6. februar 1997 *

A — Indledning

1. Den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse angår Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-radiospredningsvirksomhed [1] (herefter »fjernsynsdirektivet« eller »direktivet«). I sagen rejses der i det væsentlige spørgsmål, som Domstolen allerede har behandlet i to domme af 10. september 1996. De to domme blev afsagt i traktatbrudssager, som Kommissionen havde anlagt dels mod Det Forenede Kongerige [2], dels mod Kongeriget Belgien [3].

De relevante fællesskabsbestemmelser

2. De centrale bestemmelser for den foreliggende sag findes i fjernsynsdirektivets artikel 2, som har følgende ordlyd:

»1. Medlemsstaterne skal hver især sikre, at alle udsendelser ved tv-radiospredning, der sendes

— af tv-radiospredningsorganer, som hører under deres myndighed,

eller

— af tv-radiospredningsorganer, der benytter en frekvens eller satellitkapacitet, som den pågældende medlemsstat har givet tilladelse til at benytte, eller en forbindelse, der udgår fra denne medlemsstat til en satellit, uden dog at høre under nogen medlemsstats myndighed,

er i overensstemmelse med lovgivningen om udsendelser bestemt for offentligheden i den pågældende medlemsstat.

2. Medlemsstaterne skal sikre modtagefrihed og må ikke hindre retransmission på deres område af fjernsynsudsendelser fra andre medlemsstater af grunde, der falder inden for de ved dette direktiv samordnede områder. De kan midlertidigt suspendere retransmission af fjernsynsudsendelser, hvis følgende forhold foreligger:

a) En fjernsynsudsendelse fra en anden medlemsstat er en åbenlys, væsentlig og alvorlig overtrædelse af artikel 22.

* Originalsprog: tysk.

1 — EFT L 298, s. 23.

2 — Sag C-222/94, Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, Sml. I, s. 4025.

3 — Sag C-11/95, Kommissionen mod Belgien, Sml. I, s. 4115.

b) Tv-radiospredningsorganet har i løbet af de foregående tolv måneder allerede overtrådt samme bestemmelse mindst to gange.

c) Den berørte medlemsstat har skriftligt underrettet tv-radiospredningsorganet samt Kommissionen om de påståede overtrædelser og om, at den agter at begrænse retransmissionen, hvis en sådan overtrædelse gentages.

d) Konsultationer med transmissionsstaten og Kommissionen har ikke ført til en mindelig ordning inden 15 dage efter underretningen i litra c), og den påståede overtrædelse fortsætter.

Kommissionen drager omsorg for, at ophævelsen er forenelig med fællesskabsretten. Den kan anmode den pågældende medlemsstat om straks at bringe en suspension, der strider imod fællesskabsretten, til ophør. Denne bestemmelse er ikke til hinder for anvendelsen af procedurer, forholdsregler eller sanktioner over for de pågældende overtrædelser i den medlemsstat, under hvis myndighed det pågældende tv-radiospredningsorgan hører.

3. Dette direktiv finder ikke anvendelse på udsendelser, der udelukkende er bestemt til modtagelse i tredjelande, og som ikke direkte eller indirekte modtages i en eller flere medlemsstater.«

3. I henhold til direktivets artikel 3, stk. 2, skal medlemsstaterne »på hensigtsmæssig måde inden for rammerne af deres lovgivning sørge for, at de tv-radiospredningsorganer, der hører under deres myndighed, overholder bestemmelserne i dette direktiv«.

4. Direktivets kapitel III (»Fremme af distribution og produktion af fjernsynsprogrammer«) indeholder i artikel 4-9 bestemmelser, som skal sikre, at »størstedelen af fjernsynssendetiden i medlemsstaterne forbeholdes europæisk producerede programmer« [4]. Desuden ønsker man at »stimulere til nye typer fjernsynsproduktionsvirksomheder« [5], ved at forbeholde en del af sendetiden eller af programbudgetterne for programmer fra producenter, der er uafhængige af tv-radiospredningsorganerne.

5. I overensstemmelse hermed bestemmes det i direktivets artikel 4, at medlemsstaterne »når det er muligt, med passende midler«

4 — Tyvende betragtning til direktivet.
5 — Jf. 24. betragtning til direktivet.

skal drage omsorg for, at tv-radiospredningsorganerne afsætter »den største andel« af den sendetid, der ikke består af nyheder, sportsbegivenheder og underholdningsudsendelser med konkurrencepræget islæt, reklame og tekst-tv, til transmission af europæiske programmer [6] (stk. 1). Kan denne andel af sendetiden ikke nås, må den dog ikke være mindre end den gennemsnitlige andel, der er konstateret i den pågældende medlemsstat i 1988, henholdsvis 1990 (stk. 2).

I direktivets artikel 5 bestemmes det, at medlemsstaterne »når det er muligt, med passende midler« skal drage omsorg for, at tv-radiospredningsorganerne afsætter mindst 10% af sendetiden eller 10% af deres programbudget til europæiske programmer, der er fremstillet af producenter, som er uafhængige af tv-radiospredningsorganerne.

6. Direktivets artikel 22 indeholder bestemmelser om beskyttelse af mindreårige. I henhold hertil skal medlemsstaterne træffe passende foranstaltninger med henblik på at sikre, at de tv-radiospredningsorganer, som hører under deres myndighed, ikke udsender programmer, som »i alvorlig grad kan skade mindreåriges fysiske, mentale eller moralske udvikling, herunder navnlig programmer, som indeholder pornografi eller umotiveret vold«.

Hovedsagens faktiske omstændigheder

7. Den amerikanske Turner-koncern, som er en betydelig virksomhed på tv-markedet i USA, har et datterselskab i Det Forenede Kongerige, Turner Entertainment Network International Ltd. Dette selskab, der har hjemsted i London, ejer alle kapitalandelene i to andre selskaber — The Cartoon Network Ltd og Turner Network Television Ltd — som også har hjemsted i Det Forenede Kongerige, og som udsender fjernsynsprogrammer. Der er tale om »TNT«-programmet og om »Cartoon Network«. Markedsføringen af programmerne foretages af et yderligere selskab i koncernen, Turner International Network Sales Ltd, som også har hjemsted i London. Det Forenede Kongeriges myndigheder har givet tilladelse til at udsende programmerne, idet de har udstedt såkaldte »non-domestic satellite service«-licenser [7]. Programmerne udsendes over satellit, og virksomhederne benytter hertil en satellitkapacitet, der er tildelt Storhertugdømmet Luxembourg.

Den belgiske regering er af den opfattelse, at de udsendte programmer ikke opfylder kravene i fjernsynsdirektivets artikel 4 og 5.

6 — Dette begreb defineres i direktivets artikel 6.

7 — Dette begreb er omhandlet i sag C-222/94, jf. ovenfor i fodnote 2, præmis 10.

8. Den 17. september 1993 indgik Turner International Network Sales Ltd en kontrakt med et belgisk kabeldistributionsselskab, Coditel Brabant SA (herefter »Coditel«). I henhold til kontrakten forpligtede Coditel sig til at videresprede de to tv-programmer gennem sit kabelanlæg i hovedstadsregionen Bruxelles.

9. Ifølge de oplysninger, den forelæggende ret har givet, fandtes der på det pågældende tidspunkt ingen retsregler, som var gældende i hovedstadsregionen Bruxelles, om videre-spredning af fjernsynsudsendelser gennem kabelanlæg. Dette retlige tomrum blev fjernet ved en kongelig anordning af 16. september 1993, som efter den forelæggende rets oplysninger blev udstedt for at skride ind over for »visse tv-stationer«, som havde til hensigt at benytte sig heraf. På grundlag af denne forordning nedlagde to belgiske (forbunds-)ministre ved en bekendtgørelse af 17. september 1993 forbud mod, at Coditel videresprede programmerne »TNT« og »Cartoon Network« gennem sit kabelanlæg i hovedstadsregionen Bruxelles.

10. Derefter indgav Turner International Network Sales Ltd begæring til Tribunal de commerce de Bruxelles om, at det som en foreløbig forholdsregel blev pålagt Coditel at opfylde kontrakten af 17. september 1993. Begæringen blev taget til følge den 26. oktober 1993, og Coditel efterkom afgørelsen og begyndte at videresprede programmerne.

11. I juni 1994 rejste den belgiske stat tredjemandsindsigelse mod afgørelsen af 26. oktober 1993. Tribunal de commerce de Bruxelles afsagde derefter den 29. november 1994 en ny kendelse, hvorved den forelagde Domstolen tre spørgsmål til præjudiciel afgørelse (sag C-316/94). Samtidig pålagde retten Coditel at indstille videresprednin gen af programmerne, indtil besvarelsen af disse spørgsmål forelå.

12. Efter kære blev kendelsen af 29. november 1994 imidlertid ophævet ved dom afsagt af Cour d'appel de Bruxelles den 6. april 1995 på alle punkter, bortset fra antagelsen af tredjemandsindsigelsen til realitetsbehandling. For så vidt angik realitetsafgørelsen vedrørende tredjemandsindsigelsen ændrede Cour d'appel den indkærede afgørelse og frifandt for den belgiske stats krav. Ved kendelse af 1. december 1995 blev den herved bortfaldne præjudicielle forelæggelse i sag C-316/94 slettet af Domstolens register.

13. I mellemtiden havde de belgiske myndigheder rejst straffesag mod Coditel's administrerende direktør og bestyrelsesmedlem, Paul Denuit, ved Tribunal de première instance de Bruxelles. Anklagemyndigheden gjorde gældende, at Coditel trods forbuddet i den ministerielle bekendtgørelse af 17. september 1993 havde videresprednt programmerne »TNT« og »Cartoon Network« gennem sit kabelanlæg i hovedstadsregionen Bruxelles, og at Coditel desuden havde optaget kommercielle reklamer i de udsendte programmer uden at være i besiddelse af den hertil nødvendige tilladelse fra de belgiske myndigheder.

14. Tribunal de première instance de Bruxelles fandt, at afgørelsen af den anlagte sag forudsatte en besvarelse af nærmere bestemte fællesskabsretlige spørgsmål, og retten forelagde derfor Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål i medfør af EF-traktatens artikel 177:

»1) Hvilke betingelser gælder der for, at et tv-radiospredningsorgan skal anses for at høre under en medlemsstats myndighed i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 2, stk. 1, i Rådets direktiv af 3. oktober 1989 (89/552/EØF)? I hvilket omfang har det betydning, at en større eller mindre del af de udsendte programmer ikke er af europæisk oprindelse, såfremt en national retsinstans i øvrigt fastslår, at det pågældende organ har sit hjemsted på medlemsstatens område, og at den faktiske ledelse, programsammensætningen eller programmontagen finder sted på medlemsstatens område?

2) Hvis det antages, at udsendelser fra et tv-radiospredningsorgan, som er godkendt af en medlemsstat, ikke skal betragtes som udsendelser fra et tv-radiospredningsorgan, der hører under en medlemsstats myndighed i direktivets forstand, kan en anden medlemsstat da — og på hvilke betingelser, specielt under hensyn til traktatens artikel 59 ff. — forbyde eller begrænse retransmission af udsendelserne på et bestemt område?

3) Skal direktivets artikel 2 fortolkes således, at en anden medlemsstat, i tilfælde hvor et tv-radiospredningsorgan hører under en medlemsstats myndighed, ikke kan modsætte sig retransmission på sit område af fjernsynsudsendelser fra organet, selv hvis bestemmelserne i direktivets artikel 4 og 5 ikke overholdes?«

B — Stillingtagen

Det første præjudicielle spørgsmål

15. Med det første præjudicielle spørgsmål ønsker Tribunal de première instance først og fremmest oplyst, hvilke betingelser der gælder for, at et tv-radiospredningsorgan i fjernsynsdirektivets artikel 2, stk. 1's forstand hører under en medlemsstats myndighed. Hermed angår spørgsmålet nærmere bestemt fortolkningen af artikel 2, stk. 1, første led.

16. Dette spørgsmål skulle Domstolen allerede tage stilling til i sin dom i sag C-222/94. Domstolen nåede frem til, at den medlems-

stat, hvis myndighed et tv-radiospredningsorgan hører under, er den stat, hvori organet er etableret [8].

17. Det fremgår af Domstolens praksis, at begrebet »etablering« i EF-traktatens forstand omfatter »den faktiske udøvelse af en økonomisk aktivitet ved hjælp af en fast indretning i en anden medlemsstat i et ikke nærmere angivet tidsrum« [9].

18. I dommen i sag C-222/94 erkendte Domstolen, at anvendelsen af etableringskriteriet kan give anledning til vanskeligheder, som skyldes, at en tv-institution kan være etableret mere end ét sted inden for Fællesskabet [10]. Sådanne vanskeligheder kan dog overvindes. Som Domstolen udtalte i dommen, havde Kommissionen anført, at medlemsstaterne kan finde en løsning på sådanne problemer »ved at fortolke kriteriet således, at etableringsstedet er det sted, hvor radiospredningsorganet har midtpunktet for sin virksomhed, dvs. det sted, hvor det træffer sine beslutninger vedrørende programpolitikken og den endelige sammensætning af programmerne«. Domstolen bemærkede samtidig, at Kommissionens udtalelser ikke var blevet modsagt af sagsøgte, Det Forenede Kongerige [11].

19. Parterne i den foreliggende sag har — for så vidt de har taget stilling til spørgsmålet — udtalt sig i overensstemmelse hermed. Efter Paul Denuit's opfattelse skal der lægges vægt på det faktiske etableringssted, dvs. det sted, hvor foretagendets ledelse befinder sig, og hvor en væsentlig del af virksomheden udøves, og dette sted befinder sig i det konkrete tilfælde i Det Forenede Kongerige. Den belgiske regering tager samme udgangspunkt, men når dog til et helt andet resultat, idet det faktiske etableringssted i den foreliggende sag efter regeringens opfattelse befinder sig i USA, hvor kontrollen med programmerne udøves, og hvor ansvaret for programmerne er placeret. Etableringsstedet i Det Forenede Kongerige er efter den belgiske regerings opfattelse kun formelt, og i Det Forenede Kongerige findes heller ikke en betydelig del af personalet. Den franske regering har anført, at afgørelsen af, under hvilken medlemsstats myndighed en tv-station hører, skal træffes konkret ud fra en række indicier — herunder kontrollen med programsammensætningen, foretagendets hjemsted og den del af de ansatte, som beskæftiger sig med tv-virksomheden, og som er placeret i den pågældende medlemsstat. Den græske regering synes at ville lægge vægt på tv-stationens væsentligste og faktiske etableringssted.

20. I den *foreliggende* sag [12] mener jeg imidlertid ikke, det er nødvendigt at behandle spørgsmålene i denne forbindelse nærmere. Som jeg allerede har nævnt, opstår de kun for det tilfælde, at en tv-station er etableret i mere end én medlemsstat. Dette er efter alt foreliggende ikke tilfældet her. Kun i så fald opstår der spørgsmål om, hvorvidt den ene eller den anden etablering ud fra de omtalte kriterier danner grundlag for, at stationen

8 — Jf. ovenfor i fodnote 2, præmis 42, 51 og 61.

9 — Dom af 25.7.1991, sag C-221/89, Factortame, Sml. I, s. 3905, præmis 20, jf. også dom af 30.11.1995, sag C-55/94, Gebhard, Sml. I, s. 4165, præmis 25.

10 — Jf. herom mit forslag til afgørelse fremsat den 30.4.1996 i sag C-222/94, Sml. I, s. 4025, punkt 60 ff.

11 — Jf. ovenfor i fodnote 2, præmis 58.

12 — Disse spørgsmål er derimod centrale i sag C-56/96, som jeg også i dag fremsætter forslag til afgørelse i.

hører under en medlemsstats myndighed. Det afgørende i den foreliggende sag er derfor kun, om virksomheden overhovedet er etableret inden for Fællesskabet. Dette spørgsmål skal endeligt afgøres af den forelæggende ret. Besvarelsen af spørgsmålet kan imidlertid næppe give anledning til tvivl. Den franske regering har henvist til, at der i denne sag er tale om et engelsk selskab, som har sit hjemsted i Det Forenede Kongerige, hvor det også — som det fremgår af det første præjudicielle spørgsmål — har sine faktiske ledelsesfunktioner. Kommissionen har anført, at tv-stationen har sit vedtægtsmæssige hjemsted i Det Forenede Kongerige, og at også afgørelserne om programlægningen træffes i Det Forenede Kongerige. Endelig har selskabet en betydelig del af de ansatte, der beskæftiger sig med fjernsynsvirksomhed i samme land. Også Det Forenede Kongerige er af den opfattelse, at tv-stationen er etableret i denne medlemsstat.

21. Under den mundtlige forhandling for Domstolen har den belgiske regering henvist til, at Domstolen har fundet de hidtil gældende bestemmelser i Det Forenede Kongerige om myndighed over tv-stationer i strid med fællesskabsretten, fordi de ikke har været udformet med etableringskriteriet som grundlag. Heraf vil den belgiske regering drage den slutning, at licenser, der er udstedt på grundlag af bestemmelserne, ligeledes er behæftet med en retlig mangel, således at det ikke kan lægges til grund, at de her omhandlede tv-stationer hører under Det Forenede Kongeriges myndighed. Dette kan efter min opfattelse ikke tiltrædes. Domstolens dom i sagen mod Det Forenede Kongerige bekræfter derimod, at den medlemsstat, under hvis myndighed en tv-station hører, er den stat, hvori stationen er etableret. Spørgsmålet om, hvorvidt de licenser, der er udstedt af Det Forenede Kongerige, er ugyldige, er for så vidt uden betydning.

22. Jeg skal imidlertid behandle et yderligere spørgsmål, som den nationale ret har stillet i denne sammenhæng. Der er tale om spørgsmålet om, hvilken betydning der skal tillægges de udsendte programmers oprindelse, og af hensyn til forståelsen af spørgsmålet skal jeg nævne, at de pågældende programmer efter den belgiske regerings opfattelse ikke opfylder kravene i fjernsynsdirektivets artikel 4 og 5. Den belgiske regering gør gældende, at programmerne som følge heraf ikke hører under Det Forenede Kongeriges myndighed, da de hverken er i overensstemmelse med de gældende bestemmelser i Det Forenede Kongerige eller med bestemmelserne i fjernsynsdirektivet.

23. Dette kan ikke tiltrædes. Om et tv-radiospredningsorgan hører under en medlemsstats myndighed, beror efter fjernsynsdirektivets artikel 2, stk. 1, ikke på de udsendte programmers karakter. Det afgørende er alene, om »tv-radiospredningsinstitutionen« hører under en medlemsstats myndighed, eller om den — hvis dette ikke er tilfældet — opfylder en af de tekniske

betingelser i bestemmelsens andet led. Den omstændighed, at de programmer, et sådant organ udsender, eventuelt ikke er i overensstemmelse med direktivets artikel 4 og 5, ændrer intet ved kompetencefordelingen, således som den er fastlagt i artikel 2, stk. 1. Dette er også i overensstemmelse med, hvad alle de øvrige parter i sagen har gjort gældende.

24. Det første præjudicielle spørgsmål må herefter besvares med, at et tv-radiospredningsorgan hører under den medlemsstats myndighed, i hvilken det er etableret. De af tv-radiospredningsorganet udsendte programmers oprindelse har ingen betydning for spørgsmålet om, under hvilken medlemsstats myndighed organet hører i henhold til fjernsynsdirektivet.

Det andet præjudicielle spørgsmål

25. Det andet præjudicielle spørgsmål drejer sig om retsstillingen for et tv-radiospredningsorgan, som er godkendt af en medlemsstat, men som ikke hører under en medlemsstats myndighed i direktivets forstand. Selv om der i spørgsmålet er tale om en medlemsstats »myndighed«, må spørgsmålet dog rimeligvis forstås således, at det angår et organ, som hverken efter fjernsynsdirektivets artikel 2, stk. 1, første eller andet led hører under en medlemsstats myndighed. Som den tyske regering med rette har anført, ses det imidlertid ikke, efter hvilke kriterier i en medlemsstats nationale retssystem et tv-radiospredningsorgan skulle være godkendt, når det hverken er etableret i medlemsstaten (og dermed falder ind under artikel 2, stk. 1, første led) eller benytter en af medlemsstaten tildelt frekvens, satellitkapacitet eller en i medlemsstaten beliggende sendestation til en satellit (og dermed opfylder kriterierne i artikel 2, stk. 1, andet led). Der er således tale om et tilfælde, som synes at være udelukket i praksis.

26. Paul Denuit har desuden med rette henvist til, at der i et sådant tilfælde vanskeligt kan være tale om et forhold, som beror på omstændigheder inden for Fællesskabet, og som kan føre til, at fællesskabsretten anvendes.

27. Det må under alle omstændigheder fastholdes, at et tilfælde som det omtalte ikke foreligger i den konkrete sag. Som allerede nævnt, er det pågældende tv-radiospredningsorgan nemlig efter alt foreliggende etableret i Det Forenede Kongerige. Selv hvis det ikke skulle være etableret i Det Forenede Kongerige (eller i en anden medlemsstat), vil det fortsat forholde sig således — hvilket heller ikke den belgiske regering har bestridt — at udsendelsen af programmerne sker ved brug af en satellitkapacitet, der er tildelt Luxembourg. Hermed vil i hvert fald ét af de kompetencekriterier, der er nævnt i artikel 2, stk. 1, andet led, være opfyldt. Det samme vil gælde, hvis programmerne, som hævdet af Paul Denuit under den mundtlige forhandling for Domstolen, udsendes fra en satellitsendestation, der er beliggende i Det Forenede Kongerige.

28. Af de nævnte grunde kan jeg tilslutte mig den opfattelse, der er fremført af Paul Denuit, Kommissionen, den franske regering og Det Forenede Kongeriges regering, hvorefter det ikke er påkrævet, at Domstolen besvarer det andet præjudicielle spørgsmål.

Det tredje præjudicielle spørgsmål

29. Med det tredje præjudicielle spørgsmål ønsker den nationale ret oplyst, om en medlemsstat i medfør af fjernsynsdirektivets artikel 2, stk. 2, også er forpligtet til at sikre modtagefrihed for udsendelser fra andre medlemsstater og til ikke at hindre retransmission af sådanne udsendelser, når udsendelserne ikke er i overensstemmelse med direktivets artikel 4 og 5.

30. Dette spørgsmål har Domstolen allerede besvaret i sin dom i sag C-11/95. Domstolen fastslog for det første, »at kontrollen med, at udsendelsesmedlemsstatens retsregler om fjernsynsudsendelser bringes i anvendelse, og med, at bestemmelserne i direktiv 89/552 overholdes, kun skal føres af den medlemsstat, hvorfra udsendelserne bringes, og for det andet, at modtagermedlemsstaten ikke har ret til selv at føre en sådan kontrol« [13]. Dette gælder også med hensyn til overholdelsen af fjernsynsdirektivets artikel 4 og 5 [14]. At der i dommen ikke var tale om de samme nationale bestemmelser som i den foreliggende sag, er — i modsætning til hvad den belgiske regering har argumenteret for under den mundtlige forhandling for Domstolen — uden relevans. I den pågældende præmis i dommen tog Domstolen nemlig ikke stilling til de nationale bestemmelser, men anlagde en fortolkning af selve fjernsynsdirektivet, som også er den retsakt, den foreliggende sag drejer sig om.

31. I direktivets artikel 2, stk. 2, opstilles der ganske vist en begrænsning af de pålagte forpligtelser til at angå »grunde, der falder inden for de ved dette direktiv samordnede områder«. Direktivets artikel 4 og 5 vedrører imidlertid netop områder, der er samordnet ved direktivet.

32. Muligheden for i henhold til direktivets artikel 2, stk. 2, andet punktum, midlertidigt at suspendere retransmission kan kun være til stede, når de i bestemmelsen opstillede betingelser er opfyldt. Bestemmelsen, der er en undtagelsesbestemmelse [15], gælder ikke for tilfælde, hvor direktivets artikel 4 og 5 er overtrådt. Den opfattelse, den græske regering har gjort sig til talsmand for — at der af bestemmelsen kan udledes en generel ret til en fornyet kontrol fra modtagermedlemsstatens side — kan derfor ikke tiltrædes.

13 — Jf. ovenfor i fodnote 3, præmis 34.

14 — Jf. ovenfor i fodnote 3, præmis 42.

15 — Jf. ovenfor i fodnote 3, præmis 36 og 39.

33. Som Domstolen har fastslået, kan en medlemsstat i et sådant tilfælde ikke tage sig selv til rette. Den er derfor i disse tilfælde ikke berettiget til at træffe ensidige foranstaltninger for at imødegå andre medlemsstaters eventuelle overtrædelse af bestemmelserne i fjernsynsdirektivet. Den kan dog rejse traktatbrudssøgsmål mod den pågældende medlemsstat i henhold til EF-traktatens artikel 170. Den kan også anmode Kommissionen om, at denne skrider ind over for medlemsstaten i henhold til traktatens artikel 169 [16].

34. I dommen i sag C-11/95 fandt Domstolen det ikke nødvendigt at tage stilling til, »om en medlemsstat efter udstedelsen af direktiv 89/552 stadig har ret til i medfør af traktatens artikel 59 at træffe foranstaltninger, der skal forhindre, at de i traktaten garanterede friheder udnyttes af en tjenesteyder, hvis virksomhed helt eller fortrinsvis er rettet mod denne stats territorium, med sigte på at unddrage sig de regler, som ville gælde for ham, såfremt han var etableret på nævnte stats territorium« [17]. Der er herved tale om, hvorvidt den praksis herfor, som Domstolen senest har fastholdt i 1994 i sin dom i TV10-sagen [18], stadig kan finde anvendelse efter fjernsynsdirektivets ikrafttræden.

35. Den franske regering og Det Forenede Kongeriges regering har ligesom den belgiske regering anført, at denne retspraksis kan finde anvendelse som hidtil. I mit forslag til afgørelse i sag C-11/95 har jeg givet udtryk for det samme synspunkt. I forslaget fremhævede jeg imidlertid også, at denne praksis efter min opfattelse kun kan være gældende, såfremt den pågældende tv-station gør sig skyldig i et *misbrug*, og at dette kriterium skal fortolkes strengt [19]. I det foreliggende tilfælde er der ingen holdepunkter for, at der skulle foreligge et sådant misbrug. Den belgiske regerings argumentation om, at allerede en tilsidesættelse af fjernsynsdirektivets artikel 4 og 5 skulle udgøre et sådant misbrug, kan efter min opfattelse ikke tiltrædes. I modsat fald ville man på denne måde netop tillade den fornyede kontrol fra modtagermedlemsstatens side, som ikke kan bringes i overensstemmelse med den ordning, der er indført ved fjernsynsdirektivet.

I den *foreliggende* [20] sag behøver jeg derfor ikke at behandle dette spørgsmål nærmere.

36. Konklusionen må herefter være, at fjernsynsdirektivets artikel 2, stk. 2, skal fortolkes således, at en medlemsstat også skal sikre modtagefrihed for fjernsynsudsendelser fra andre medlemsstater og ikke må hindre retransmission af sådanne udsendelser, når udsendelserne ikke er i overensstemmelse med direktivets artikel 4 og 5.

16 — Jf. ovenfor i fodnote 3, præmis 36 og 37.

17 — Jf. ovenfor i fodnote 3, præmis 65.

18 — Dom af 5.10.1994, sag C-23/93, Sml. I, s. 4795, præmis 20.

19 — Forslag til afgørelse fremsat den 30.4.1996 i sag C-11/95, punkt 73 ff.

20 — Også her skal jeg henvise til mit forslag til afgørelse i sag C-56/96, hvor spørgsmålet behandles nærmere.

C — Forslag til afgørelse

37. Sammenfattende foreslår jeg, at Domstolen besvarer de spørgsmål, Tribunal de première instance de Bruxelles har stillet, således:

»1) Artikel 2, stk. 1, i Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-radiospredningsvirksomhed skal fortolkes således, at et tv-radiospredningsorgan hører under den medlemsstats myndighed, i hvilken det er etableret. De af tv-radiospredningsorganet udsendte programmers oprindelse har ingen betydning for spørgsmålet om, under hvilken medlemsstats myndighed organet hører i henhold til fjernsynsdirektivet.

2) Direktivets artikel 2, stk. 2, skal fortolkes således, at en medlemsstat også skal sikre modtagefrihed for fjernsynsudsendelser fra andre medlemsstater og ikke må hindre retransmission af sådanne udsendelser, når udsendelserne ikke er i overensstemmelse med direktivets artikel 4 og 5.«